

את הקורבנות מול העיניים, ואני יודע שאלה בחורות ובחורים שבמידה רבה נהרסו להם החיים".

המטפלים צריכים סיפול

פעמים רבות מוצא עצמו הצוות מטפל גם בכני משפחה של הקורבנות שמגיעים למקום. "כשאני רואה אמה של נער או נערה שנפגעים זה קשה לי, כי אני יודעת שגם היא צריכה עזרה", אומרת וידברג. "יש אמהות שמתחילות לצעוק על הילדה: 'למה הלכת איתו, אמרתי לך לא ללכת איתו'. ואז מה שאני מנסה זה להרגיע ולומר לה שאני מבינה את הכעס, אבל כרגע אני צריכה אותה כאמא. ראיתי גם אמהות שהתפרקו וילדות שנשארו מאופקות או שהילדה אומרת לי: 'נו, אמרתי לך שהיא כזו וכזו. אמרתי לך לא לספר לה'".

אמה של הנאנסת השבוע דיברה על הרגשות הקשים של האבא. "אבות הם יותר בקטע של רגשות אשמה, איך הם נכשלו בלשמור על הילדה, ויש הרבה כעס על התוקף ואמירות של 'אני אהרוג אותך' וצורך בנקמה. אבות פחות מחבקים, אמהות יותר. אבל אני לא יכולה להגיד שזה בגלל התקיפה, כי בסך הכל זה בדרך כלל גיל קשה בין אבות לבנות, בלי קשר. כשמדובר בתקיפה מינית של ילד קטן זה אחרת, כמוכן. שם יש גם רגשות אשם של האמא: איך היא לא ראתה אותו הולך, איך היא לא לימדה אותו להישמר".

אתם מביאים את העבודה הביתה?

פרופ' גולן: "אנחנו הולכים הביתה עם כולם, עם כל המטופלים והנפגעים. אנחנו לא שופכים את זה בבית ולא משתפים, אבל כולם אצלנו בלב".

וידברג: "כשאני חוזרת מאירוע כזה, אני סחוטה לגמרי, מדוקנת. אני משקיעה אנרגיות, מזדהה עם כל מטופל ומזדעזעת, וזה גורם לך בסוף יום העבודה לרצות לדבר עם מישהו, אבל בעלי לא אוהב כשאני משתפת אותו".

לשניהם יש את המקרה הזה האחד, שגם בחלוף הזמן לא עוזב. "המקרה שהנשאר איתי", נזכר פרופ' גולן, "היה של אישה שבעלה התעלל בה וגרם לה לנזקים גופניים קשים אחרי שפגע באיבריה באמצעות שעווה רותחת וכפית שהוא ליבן באש".

המקרה שנגע לליבה של וידברג כל כך טראומטי, שלמרות שקרה מזמן, עדיין כשהיא מרברת עליו, רמעות עולות בעיניה. "זו הייתה בחורה צעירה", היא נזכרת, "יתומה מאם, שבזמן האונס התוקף איים על הכלב שהיה שייך לאמה, ולכן היא נכנעה לו. זה נגע בי במעמקי הבטן בגלל שאמא שלי הייתה יתומה ונזכרתי בה, מה גם שאני אוהבת כלבים".

"עוד מקרה שאני נושאת עימי שנים רבות הוא של בחורה שלקחה טרמפ והאנס התעלל בה שעתיים. התחברתי אליה, כי ברגע מסוים היא עשתה החלטה מושכלת שהיא לא נלחמת בו, אלא רק אוספת ראיות בעיניים. למשל, איפה הוא זרק את הסיגריות כדי להוכיח אחר כך את החוקרים. והמשפט שהיא אמרה לי מלווה אותי מאז, ואני מעבירה אותו גם לאחרות: 'אני לא אתן לשעתיים בחיים להרוס לי את כל החיים'. בסופו של דבר תפסו אותו בגלל עדותה".

אתם שומרים על קשר עם הנאנסות?

"דווקא עם הבחורה הראשונה שטיפלתי בה, לפני 12 שנים, כן שמרתי על סוג של קשר, אבל זה היה חריג. היא הייתה נערה שברחה מהבית, נאנסה על ידי החבר שלה ונכנסה להריון. אחרי שנים היא גם הזמינה אותי לחתונה שלה, ואני כמוכן הלכתי בשמחה".

"אבל בגדול, אין לנו מספיק כוח אדם כדי לשמור על קשר למשך שנים. אנחנו מקפידים להרים טלפון אחרי יומיים-שלושה כדי לדאוג אם הגיעו גורמי טיפול, שואלים אם הם רוצים להגיע לעוד שיחה, וגם אחרי שלושה חודשים אנחנו מתקשרים לשאול אם הם מטופלים, אם צריך עזרה כלשהי".

קרה שהגיעה אלייך נאנסת שטיפלת בה בעבר?

"לצערי כן, ואני מרגישה נורא עם עצמי, כי יש לך פנטזיה שאתה בא ועושה את העבודה טוב ומציל את העולם ושזה לא יקרה שנית. וזו מין הרגשה לא נוחה, שלא הצלחת לעזור והשאלה אם מישהו יכול. מכיוון שהנאנסות איבדו שליטה בעבר, יש רצון לתקן ושהפעם היא תשלוט במצב, והנה הפתעה: היא לא שולטת. וזה עוד כישלון שמביא אותה למצב גרוע יותר".

ומה בקשר לזונות?

"זה בא הרבה פעמים עם אלימות, מה שלא קורה עם אחרות. אצל זונות אין רגשי אשמה, אלא יותר כעס על זה שהוא לא שילם לה וברח או שהיא לא רצתה פוזה כזו או אחרת והוא כפה עליה. זה לא המקרים שאתה ממש לוקח הביתה. אני גם אדם. אני מבינה שזה אונס, אבל כאן אני פועלת פחות מהלב. זה לא יבוא עם רגש".

את מחפשת בעיתון את הכתבות על המקרים שאת פוגשת אישית?
"כן, מסקרן אותי. זה משהו לא מוסבר, כי אני יודעת יותר ממה שכתוב בעיתון, אבל אני אומרת: אולי כתבו עוד משהו, אולי כתבו לא נכון. במקרה של גן העיר, הייתה נקודה שפחדתי שלא יתפסו אותה כי אמרו שהוא ברח לגדה, אפילו שאחר כך הבנתי שזו הייתה מניפולציה של המשטרה להוציא אותו החוצה מהמחבוא, אבל היה בי פחד שאולי הוא גם יאנוס עוד מישהי".

לפעמים, כמו בכל מערך טיפולי אחר, גם אנשי "חרר ארבע" וקוקים לעזרה נפשית. "הנאנסת עוברת טראומה ראשונית, המשפחה והחברים עוזרים טראומה משנית, והצוות המטפל עובר טראומה שלישונית", אומרת וידברג. "אנחנו עושים שיחות כל בוקר, שיחות תקופתיות, ולאחרונה גם הזמנו פסיכולוג מומחה שיעשה לנו קבוצת תמיכה".

"חבריי ואני נתקלים יומיום בזוועות הכי גדולות בלי שום פילטרים. אנחנו רואים את הקורבנות, הפגיעות, הבכי לא דרך מסננות או גורם מתווך, אלא פשוט מול העיניים". ■